

ALBINA

REVISTĂ SĂPTĂMINALĂ A AȘEZĂMINTELOR CULTURALE

trăiască

1 MAI

ziua internațională
a celor
ce muncesc

HOTĂRIRI ALE PLENAREI C.C. AL P.C.R.

O politică externă care răspunde intereselor vitale ale poporului

În cadrul lucrărilor sale, Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român a examinat și unele probleme ale activității internaționale a P.C.R. Hotărîrea adoptată cu acest prilej arată cu mare limpezime poziția partidului față de problemele puse în dezbatere. Călăuzindu-se după liniile directoare ale politicii și activității externe, definite cu claritate în documentele celui de al IX-lea Congres, ale Conferinței Naționale și în sesiunea din iulie trecut a Marii Adunări Naționale, linii care și-au dovedit pe deplin justetea, partidul nostru acordă cea mai mare atenție dezvoltării relațiilor de prietenie și cooperare cu toate țările socialiste, colaborării cu toate țările indiferent de orientarea socială. În același timp partidul a desfășurat și desfășoară o vastă activitate pentru întărirea unității mișcării comuniste și muncitorești internaționale, a tuturor forțelor antiimperialiste. În acest spirit Hotărîrea arată că plenara și-a exprimat deplina adevărată față de poziția delegației române și a aprobat în unanimitate activitatea acesteia în cadrul consfățuirii de la Sofia, din martie 1968, a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia de prietenie, colaborare și asistență mutuală.

Subliniind amenințarea gravă la adresa păcii pe care o creează extinderea agresiunii imperialiste americane în Vietnam, relevând succesele obținute de poporul vietnamez, plenara a reafirmat solidaritatea Partidului Comunist Român cu cauza dreaptă a acestuia, hotărîrea poporului român de a-i acorda și de aci înainte întregul sprijin frățesc, internaționalist, în lupta eroică pentru libertatea patriei sale. „C.C. al P.C.R. — se arată în Hotărîre —

consideră că S.U.A. trebuie să înceteze imediat, necondiționat și definitiv bombardamentele, ca și celelalte acte de război împotriva R. D. Vietnam, să renunțe la tergiversări și să treacă neîntârziat la contactele preliminare cu reprezentanții R. D. Vietnam. Numai în acest fel se vor crea condiții pentru începerea tratatelor, spre a se face pași înainte spre reglementarea pe cale pașnică a conflictului, corespunzător intereselor păcii și voinței opiniei publice mondiale”.

În legătură cu problema neproliferării armelor nucleare, ce s-a discutat de asemenea la Consfățuirea de la Sofia, Hotărîrea subliniază pozitiv faptul că proiectul de tratat supus dezbaterii Conferinței de la Geneva i s-au adus îmbunătățiri prin includerea unora din propunerile prezentate de diferitele state participante, inclusiv Republica Socialistă România. În același timp, plenara consideră că pentru elaborarea unui tratat care să răspundă în cel mai mare măsură intereselor păcii și securității internaționale, este necesară îmbunătățirea în continuare a proiectului de tratat, pentru ca acesta să devină un instrument cit mai eficient împotriva pericolului atomic, să ducă la dezvoltarea încrederii și colaborării între popoare.

Referindu-se la întâlnirea de la Dresda, din 23 martie, a reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești și ai guvernelor dintr-un șir de țări membre ale C.A.E.R. și ale Tratatului de la Varșovia — întâlnire la care P.C.R. nu a fost invitat să participe — Hotărîrea arată că la această întâlnire au fost dezbătute problemele care la această întâlnire organismele din care țara noastră face parte de la înființarea lor. Mergînd consecvent pe linia politicii de îmbunătățire a relațiilor dintre partide, neamsetec în treburile interne ale altor partide și state, plenara recunoaște dreptul firesc al oricăror subiecte frățești de a se întâlni și discuta între ele subiecte care le interesează. Plenara consideră însă, că punerea în discuție a problemelor privind activitatea C.A.E.R. și a Tratatului de la Varșovia de către numai o parte a statelor membre și în mod separat

(Continuare în pag. a 6-a)

Sărbătoarea primăverii

A înflorit liliacul. Grădinile și pădurile au înverzit. Întreaga fire se trezește la viață. Este 1 Mai, ziua solidarității internaționale a muncitorilor din toate țările lumii, a celor ce formează frontul păcii și prieteniei! Oamenii muncii din țările socialiste, a căror populație cuprinde 1/6 din numărul locuitorilor întregului glob pămîntesc, întâmpină această înălțătoare zi cu noi succese în lupta pentru construirea socialismului și comunismului.

Poporul nostru, ale cărei înțelepciune și hărnicie sînt cunoscute în toată lumea, muncește cu avînt, îndeplinind sarcinile trasate de cel de al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român, în vederea ridicării continue a nivelului de trai material și cultural. Ziarele au anunțat, de curînd, măsurile Consiliului de Miniștri, prin care se reduc prețurile la o serie de bunuri de consum. Unele produse electronice, textile, confecții, încălțăminte, marochinărie, articole de masă plastice, precum și unele produse alimentare, începînd din ziua de 22 aprilie, se vînd mai ieftin, ceea ce înseamnă că oamenii muncii de la orașe și sate vor economisi anual suma de circa 300 milioane lei. Mare reducere s-a făcut și la numeroase articole pentru copii. Și această reducere de prețuri ca și altele din ultimii ani, oglindesc grija partidului și guvernului față de om. Ea exprimă progresul neînterupt al economiei noastre socialiste, creșterea ei tot mai viguroasă zi de zi, se dovedește tot mai mult că pe măsură ce economia țării înflorește se ridică și bunăstarea poporului. Belșugul general al țării se răsfrînge asupra fiecărui cetățean în parte. Conștienți de acest lucru, oamenii muncii își întăresc eforturile în muncă. Astfel,

(Continuare în pag. 4—5)

OPINII

DINAMICA GÎNDIRII

Pentru leneșii care nu gîndesc, pentru cei care folosesc capul numai pentru ca să așeze pe el căciula, poporul — marele înțelept — are o vorbă: „Cap ai, minte ce-ți mai trebuie“. Cel care gîndește puțin dă în ceea ce psihologii numesc anchiloză gîndirii. De altfel, orice însușire umană nefolositoare vreme îndelungată își restrînge funcțiile amortind în cele din urmă. Este o neîndurătoare lege a naturii. Anchiloză are aici înțeles de înțepenire. Ea este opusul dinamicii specifică minților în veșnică mișcare și căutare.

...Merg cu trenul spre Oltenița. Într-o stație răvășește citiva în compartiment și se aruncă pe locuri. Scot apoi niște cărți de joc roșe și încep să joace „septic“. Septic este o jocimă. E un joc pur și simplu de hazard care nu angajează în nici un fel mintea. Dar ei joacă și joacă, fără pauze, făcînd aceleași mișcări mecanice cu mina. Unii în jur chibîțesc. Un paznic de noapte vorbește neîntrerupt despre lucruri fără nici o legătură între ele. Vorbește însoțind parcă păcănitul roșilor, Al senzația că e conectat la întreg sistemul acesta sonor. N-a desfășurat nimeni un ziar sau vreo carte. Se consuma în grupul acela extrem de puțină substanță cenușie. Or să spună: „Păi venim de la lucru. Am gîndit acolo. De ce trebuie și acuma în timpul liber?“ Dar gîndirea ne petrece ca umbra în muncă și în timpul de după muncă. Mă întrebă odată un om iscoditor și inteligent:

— Sînt posibile opririle în gîndire? Poți să stai așa... fără să gîndești la nimic? I-am spus că nu e eu puțință. Dar de o îngustare a acelei primordiale funcții a creierului omeneș se poate, din păcate, vorbi. Punerea lui la lucru este, după cum s-a verificat, chela progresului individului și colectivității. Am cunoscut pe un președinte de cooperativă agricolă din județul Timiș, pe nume Ion Josu. Învăța la liceul seral. O rudă cu principii vechi i-a spus: „De ce nu-ți vezi de plugărie? Îți ajung cele câteva clase“.

— Nu-mi ajung, unchiule. Dacă nu învăț, nu mă pot conduce.

Am văzut pe mulți alții care studiază deși principala lor ocupație era plugăritul. Dar au simțit la un moment dat că... nu se mai poate așa că trebuie să-și ridice gîndirea pînă la treptele agriculturii moderne. Evoluția gîndirii e determinată de

condițiile noi de muncă și viață. L-am ascultat pe un brigadier din comuna Bucov-Prahova, vobind despre organizarea brigăzii legumicole. Știa multe dar se exprima greu, cu întreruperi chinuitoare. Am surprins o clipă conflictul între gînd și posibilitatea de a-l exterioriza. Materialul de construcție al oricărei idei, fie că e spusă fie că nu, este cuvîntul. Volumul de gîndire pe care-l solicită viața satului socialist nu poate fi pus în valoare fără un vocabular pe măsură. Însușirea lui se face — citiți nu știu acest lucru — prin lectură sistematică, ascultînd radio, ascultînd expuneri, privind la televizor. I-am întîlnit pe foarte mulți în fața televizorului făcînd judecăți, lăudînd sau criticînd. Dar am văzut și oameni care dormeau. Și tot așa lingă oel foarte mulți care oțese seara ca să-și lumineze mințile, sînt alții care cum iau cartea în mînă adorm pe loc fiindcă au căpătat prin gestul acesta un fel de — (să-i zicem) — „reflex al somnului“. La cinematograful din Tăndărei o sală întreagă eugetă la acțiunea de pe ecran, în timp ce o gașcă de tineri le disturbă liniștea. Ei nu cugetă la nimic și luăm de astă dată cuvîntul, a cugeta, ca pe o componentă a minții și a conștiinței.

Să ne oprim la categoria mare a celor interesați în procesul de producție și la felul cum îl gîndesc. Cooperatorii din Satu Mare, județul Ilfov, prevăd anul acesta o producție de 3 200 kg grîu la hectar (ou 400 kg mai mare decît media ultimilor ani). E destul de mult și la prima vedere îndrăzneț. — „Dar nu-i vorba de o încercare a norocului — explică inginerul Zmeu. Trebuie să știi cît se poate de exact mărimea acelor factori care acționează asupra pămîntului, ca și modul în care tu, om, îi dirijezi“.

Cînd anticipează viitorul în acest mod, agricultorul evoluat face un calcul bazat pe experiența strînsă pînă acum și pe potențialul fizic și mental de care dispune. El are în vedere frecvența un r fenomene naturale și posibilitățile acestora și r adoptînd tactica necesară. Ei gînde e procesul de producție. Am văzut tot aici loturi comparative cu soiuri de porumb avînd păcuțe cu detalii agrotehnice, întocmite cu aceeași grije pe care o cere cartoteca unei biblioteci. Urmărirea experiențelor atrage un mare număr de sîteni. Iar interesul astfel manifestat față de știința agricolă constituie

un exercițiu al gîndirii, le sporește activitatea creierului.

Ajungem astfel, în mod voit, la un alt domei al problemelor. Unii spun în sinea lor și citeodată chiar tare: „Pentru mine gîndește inginerul sau președintele. Treaba mea e să dau cu sa a“. Președintele poate spune la rîndul lui: „Pentru mine gîndește Uniunea județeană“. Și lat-l-i transform în roboți. Un președinte se supărase că a fo t înlocuit. — „Am fost corect — zicea. Oamenii n-au a spune nimic împotriva-mi“. Timp de zece ani c t fusese președinte, omul acesta nu avusese nici o acțiune proprie, nici o inițiativă. El cons de a că cîntea e de ajuns ca să facă și funcțiile gîndirii. Viața corectează astfel de anomalii. (Avis pentru cei care de ani în sir bat pasul pe loc).

Am spus aici că gîndirea înseamnă asocierea, corelarea părților dintr-un fenomen sau a fenomenelor între ele, pentru înțelegerea deplină a realității. Și atunci cum pot unii conferențieri, profesori sau învățători plictisiți, să prezinte un text, fără să se întrebă: — „A fost asimilat de auditori? Li face serviciu? Răspunde problemelor lui de viață? Nu l-am furat oare timpul cu un lucru și inutil și prost spus?“

Și cum poate un doctor — ca să ne referim tot la categoria intelectualilor, — să-l cerceteze clinico pe un pacient făcînd cu totul abstracție de condițiile lui de mediu. Faptul acesta, de coperit la treapta educatorului, mi se pare cu atît mai mult de luat în seamă, cu atît mai mult cu cît el e te acela îndatorat să cultive la oameni deprinderea de a gîndi intens, de a-și valorifica neîncetat neasemuitățile însușiri ale creierului, de a-și innobilă continuu efortul fizic, de a adera la inovațiile tehnice agricole, de a învăța să reflecteze în fața unui tablou, a unei cărți, a frumosului în general.

Intensificarea activității gîndirii este determinată de participarea entuziasă la tot ce este în j r. Un adevăr care ne privește pe toți de la plugari pînă la intelectual.

V. TOSO

In excursie

Propaganda prin conferințe

În primul rînd conținutul

Am în față informările statistice de la circa 30 de cîmine culturale din județul Cluj. Ele conțin situația cifrică a conferințelor ținute în primul trimestru al anului pe probleme agricole, științifice, social-politice și numărul participanților.

Nu punem la îndoială exactitatea datelor deși cifrele de la unele cîmine indicate un număr exagerat de conferințe ținute (la Măguri 41, la Mințiu-Gherlei 37 într-un trimestru). Urmărindu-le însă ai senzația că aceste informări și datele pe care le cuprind sînt de prisos.

Te întrebă: la ce pot folosi aceste cifre? În ce măsură redau ele imaginea fidelă a felului cum s-a desfășurat această activitate în localitățile respective? Căci ele nu oferă posibilitatea forurilor cărora sînt trimise să aprecieze dacă propaganda prin conferințe în această perioadă a corespuns sau nu cerințelor și preocupărilor variate ale oamenilor, dacă ea s-a desfășurat la un nivel satisfăcător.

Cu ce ajută, bunăoară, la o mai bună cunoaștere a acestor activități și la luarea unor măsuri corespunzătoare dacă aflăm că la Podeni, în trimestrul I, s-au ținut 12 conferințe dintre care 7 agricole, 2 științifice și 3 pe teme social-politice, că numărul participanților a fost de 1 330? La ce folosește dacă vom cunoaște că la Valea-Ierii s-au ținut 8 conferințe social-politice și 2 științifice audiate de 1 500 de sîteni? Ce concluzii pot trage dintr-o asemenea statistică cei care sînt chemați să îndrepte, să ridice neconștient nivelul acestei activități?

Trimiterea acestor date chiar și o dată la trimestru de către directorii de cîmine, a devenit o rutină și dăinuie încă dintr-o

perioadă mai veche cînd în activitatea culturală cantitatea era mai presus decît calitatea, cînd goana după cifre era preocuparea multor activiști culturali.

Considerăm că ar fi mai bine ca în locul acestor statistici, care nu spun mare lucru, directorii de cîmine, activii culturali sătesc pre-și îndrepte atenția spre studierea preferințelor și dorințelor oamenilor, să întreprindă anumite investigații, să vadă de ce în unele locuri a scăzut frecvența sîtenilor la conferințe.

Sînt multe probleme care se cer studiate și rezolvate pe tărîmul propagandei prin conferințe. Dar asemenea dări de seamă sau informări nu sînt de natură să ajute la cunoașterea și rezolvarea lor. Nu aspectul cantitativ ci calitatea manifestărilor interesează. Conferințele dețin o pondere însemnată în activitatea culturală. Ele trebuie să răspundă interesului mereu crescînd al sîtenilor de a cunoaște. Or, tocmai în domeniul acesta important al muncii culturale și-au făcut loc în mare măsură monotonia, rutina, formalismul și o rămînire în urmă față de cerințele auditoriului sătesc.

Nu de cunoașterea exactă a numărului de conferințe și a auditoriului e în primul rînd nevoie acum. Ci de o atentă studiere a fenomenelor complexe ale acestei activități și trebuie făcute eforturile cuvenite pentru ca expunerile și conferințele să fie cît mai variate, bogate în conținut, să dezbate problemele cele mai actuale din toate domeniile științei și culturii.

I. RADU

Prieteni ALBINEI

„Sînt o cititoare pasionată a revistei Albina, îmi place foarte mult conținutul articolelor prezentate“, ne scrie Maria Vasîu, responsabilă comitetului de redacție al Centrului de radioficare Săliște-Sibiului. „Îmi plac problemele abordate, stilul îngrijit, paginația. Mă declar și eu în rîndul prietenilor revistei și, alături de mine, și cei 366 abonați ai Albinei aparținînd de oficiul P.T.T.R. Săliște, care o citim cu drag“, își încheie scrisoarea tovarășa Maria Vasîu. Îi mulțumim și i-am rămină îndatorati dacă ne-ar comunica din cînd în cînd preferințele cititorilor din mîrginimea Sibiului, observațiile și sugestiile lor privind îmbunătățirea revistei.

Aceeași rugăminte i-o adresăm și profesorului Gheorghe Oancea, care vede în ținuta revistei Albina, după cum ne mărturisește, „un motiv în plus de a sprijini în continuare sporirea numărului de abonați în comuna Crîngeni-Teleorman“.

Din comuna maramureșeană Seini, prietenul și colaboratorul nostru prof. Mihai Bălaj ne vestește: „Pe trimestrul II al acestui an am sporit numărul abonamentelor la peste 100, intervenind în acest sens și la dirigințele poștei. Ultimele numere ale Albinei au fost cu deosebire bogate și variate, servindu-mi ca cea mai bună și convingătoare reclamă“.

Un proaspăt colaborator al revistei noastre și anume tov. Florea C. Dumitru, directorul

căminului cultural din Valea Mare-Olt, ne scrie: „In comuna Valea Mare sînt doar... două abonamente la revista Albina — unul la căminul cultural și altul la bibliotecă. Raza oficiului poștal este întinsă și s-ar putea face multe abonamente, Albina fiind de folos și ajutor mai ales în munca culturală desfășurată de cadrele didactice și de artiștii amatori. Personal, mă voi abona imediat“. Nădăjduim că acest prim abonament neoficial într-o comună alit de mare ca... Valea Mare va fi asemenea semînței puse în ogor fertil și că Albina va conta pe un efectiv tot mai mare de prieteni și în această așezare din județul Olt.

Ne-a scris din nou și cooperatorul agricol V. Turea din comuna Coșușca, județul Hotoșani, unde, și prin străduința acestui prieten al nostru, numărul abonamentelor la Albina trece binîșor peste o sută. De astă dată, tov. V. Turea ne arată ce ecou a avut articolul său intitulat „Respectă ca să fii respectat“ și în care era vorba de stricătuniile pricinuite de către vecinii grădinii lui moș Gheorghe Galiț. Văzîndu-se „dați la gazetă și citiți de toată țara“, vecinii și-au schimbat atitudinea: nu-și mai lasă orătăriile să dea iama în grădina lui moș Galiț și nici ei nu-și mai taie drum pe acolo ca pe pîrloagă. Așteptăm acum de la prietenul V. Turea vești noi în legătură cu mersul muncii culturale-artistice în cele 8 sale ale comunei Coșușca.

ÎN DEZBATERE PUBLICĂ: Proiectul de lege cu privire la apărarea, conservarea și folosirea terenurilor agricole

Răspunderea față de pământ

Ca unul care am sarcina de a veghea la buna folosire a pământului, am primit cu multă bucurie proiectul de lege prin care se prevăd o serie de măsuri pentru apărarea terenurilor agricole și în special a celor arabile. În județul Cluj, unde îmi desfășor activitatea, s-au luat în ultimii ani măsuri pentru punerea în valoare a unor terenuri care nu erau folosite judicios. În același timp, pentru terenurile situate în pantă supuse procesului de erodare și distrugere din partea factorilor naturali, s-au executat o serie de lucrări împotriva degradării și distrugerii terenului fertil.

În perioada 1960—1967, bunăoară, pentru valorificarea terenurilor în pantă, s-au făcut plantări de vii pe suprafață de 1 232 ha din care 669 ha în terase, plantări de pomi pe suprafață de 4 864 ha, iar lucrări în complex în vederea pășunilor degradate pe suprafața totală de 7 423 ha.

Paralel cu această acțiune s-a observat în același timp și o risipă a terenurilor agricole din partea unor unități economice. Sînt unele întreprinderi industriale care în vederea amplasării obiectivelor necesare ocupă terenuri agricole de bună calitate, le degradează și le scot fie definitiv sau pentru o perioadă mai îndelungată din producția agricolă, fără a îndeplini formele legale de aprobare. La C.A.P. Poiana s-a ocupat suprafața de peste 50 ha pășune, care a fost scoasă din circuitul agricol. O parte a fost destinată pentru arena sportivă, alta a fost ocupată pentru lucrările de canalizare, iar pe o parte din pășune s-a deschis o balastieră și s-au creat drumuri în mod neorganizat pentru transportul balastrului. Unitățile care au contribuit la această degradare: Întreprinderea comunală Turda, Șantierul 202 aparținînd Trusului regional de construcții Cluj. Prin exploatarea pietrișului din

Arleş, Întreprinderea de prefabricate Turda a degradat pășunea prin crearea de drumuri pentru transportul pietrișului. Aceeași întreprindere, împreună cu Fabrica de ciment Turda, prin depozitarea materialului steril, au degradat peste 10 hectare din cea mai bună pășune a cooperativei agricole din comuna Mihai Viteazul. Secția de drumuri și poduri Tg. Mureș degradează, în fiecare an, suprafețe mari de teren agricol prin deschiderea de balastiere și crearea de drumuri pe terenul cooperativei. Condamnabilă este și nepăsarea cu care se lucrează la unele instalații cum ar fi lucrările de instalare a liniei de înaltă tensiune. În cadrul acestor lucrări, tractoarele întreprinderii Electromontaj Cluj au distrus pe suprafețe apreciabile griul cooperativelor agricole din Recea-Cristur și Rugănești și culturi ale C.A.P. Cuzdri-oara. Și din păcate astfel de exemple mai sînt destule.

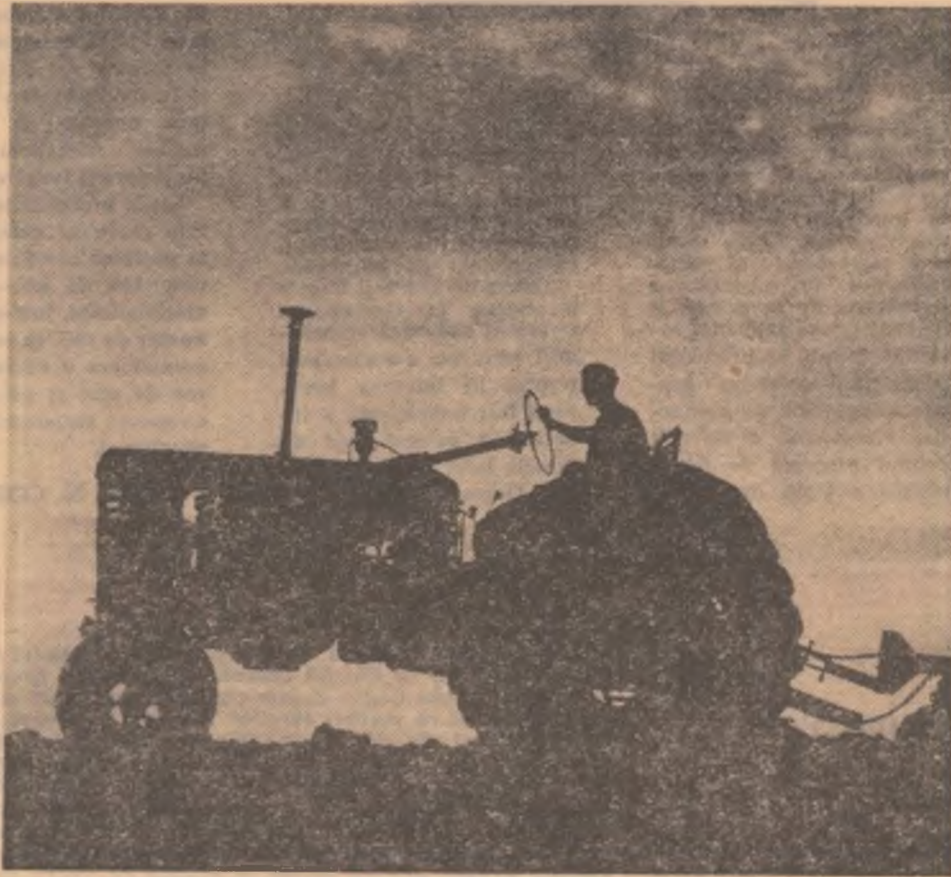
Degradarea terenurilor agricole nu este numai „opera” unităților industriale, ci în multe cazuri chiar a unităților agricole în grija cărora este dat pământul. Suprafețe mari de teren fertil, spre exemplu, sînt ocupate de către centrele gospodărești, cum este cazul la C.A.P. Mihăești, Vișoara, Apahida, Plăiești, Iclod, Triteni Colonie și altele. O parte din suprafețele ocupate de aceste centre ar putea fi redată în

circuit și cultivată cu plante furajere pentru asigurarea cu masă verde a animalelor proprietate obștească.

Sînt apoi mari suprafețe ocupate de drumuri inutile, de mărăcini și tufărișuri care pot fi redade agriculturii. În unitățile agricole din județul nostru și în zona necooperativizată există însemnate rezerve pentru sporirea suprafeței agricole. Potrivit datelor incomplete pe care le posedăm, peste 25 000 ha pășuni sînt năpădite cu tufărișuri, mărăcini, pîlcuri de arboret, care nu au rol de protecție. De asemenea, există peste 7 400 ha drumuri de exploatare care străbat terenurile agricole. Prin reducerea drumurilor la strictul necesar și desființarea celor inutile s-ar putea reda sute de hectare în circuitul agricol.

Astăzi cînd se duce o luptă perseverentă împotriva risipei în toate ramurile economiei naționale, această luptă trebuie să fie mai susținută în agricultură, unde pământul constituie principalul mijloc de producție. De aceea, de mult se simțea nevoia unei legi a pământului, care să pună capăt tendințelor negative de distrugere a terenurilor agricole sau de folosire nechibzuită și cu un randament scăzut al pământului.

Ing. MOISE CRÎȘAN
șeful Serviciului fondului financiar din Direcția agricolă a județului Cluj

În zori pe ogoare

Terenurile agricole o mare avuție

Avem toate temeiurile să ne bucurăm de prevederile proiectului de lege privind apărarea, conservarea și folosirea pământului. Cînd o spun, mă gîndesc deopotrivă la ceea ce se poate cîștiga la noi în Mirăslău ca și în tot cuprinsul județului nostru. Nu mai departe decît în toamna trecută, ne-au fost călcate cu camioanele circa două hectare ocupate cu lucernă. Eroii acestei isprăvi, salariații Întreprinderii de prefabricate Aiud care transportau balastru din abia Mureșului.

Nu se poate spune că la noi nu a existat preocupare pentru folosirea cit mai eficientă a pământului. Cooperativa noastră are o suprafață de 860 hectare teren arabil în pantă pe care toate lucrările se execută paralel pe curbe de nivel pentru a stăvili procesul de eroziune. În satele Lopadea Veche și Cicău s-a terasat

aproape întreaga suprafață de teren arabil, lucrare căreia avînd în vedere importanța ei îi acordăm o mare atenție. O altă măsură eficientă de folosire a terenurilor supuse erodării aplicată în cooperativa noastră agricolă este plantarea cu viță de vie și pomi fructiferi a unei suprafețe apreciabile de teren. În ultimii cinci ani, au fost plantate pe cele mai sărace pămînturi din satele Cicău și Lopadea peste 12 hectare cu viță de vie. Pentru viitor ne propunem valorificarea pe această linie a tuturor rezervelor de care dispunem. Ne gîndim, bunăoară, la extinderea plantațiilor de livezi la circa 60 hectare iar a viilor cu încă 20 de hectare.

Exemplele arătate sînt destul de concludente. Dar folosirea chibzuită a pământului nu se termină aici. As vrea să mă opresc și asupra altui aspect și anume. Am avut și la noi cazuri cînd terenuri foarte bune pentru agricultură au fost repartizate în mod nejudicios pentru construcții de locuințe, deși existau posibilități de amplasare a acestora pe terenuri mai slabe în vatra satului. Această greșală ne-a micșorat pe de o parte suprafața din cel mai bun pămînt, pe de altă parte ne păgubește și la culturile limitrofe care, anual, sînt în parte distruse de animalele și

păsările proprietatea cooperativelor. De aici necesitatea unor măsuri concrete pentru amplasarea locuințelor personale și a altor obiective, chiar fiind ele de mare interes pentru comună, în locuri care să nu afecteze terenurile cooperativei bune pentru agricultură. Ar mai fi de studiat și alte probleme. Pe marginea drumurilor care fac legătura între sate cu șoseaua națională au fost plantați pe terenul cooperativei, pe o distanță de 5 kilometri, plopi piramidali. Prin dezvoltarea acestora se vor umbri circa 5—6 hectare pe care culturile vor avea de suferit. Era mult mai bine dacă se plantau pomi cu talie mai mică.

Am prezentat doar cîteva aspecte ale folosirii pământului și bineînțeles că mai sînt și altele atît în ce privește terenurile proprietate obștească cît și cele destinate membrilor cooperativelor pentru folosință. Esențial este ca fiecare să ne dăm seama de însemnătatea măsurilor adoptate. Fără îndoială că debaterile ce au loc în această privință vor scoate la iveală noi rezerve nefolosite pînă în prezent spre binele tuturor și al întregii țări. Ne-am bucura să învățăm din experiența altora.

Ing. VLADIMIR CHIȚAN
C.A.P. Mirăslău, județul Alba

Agenda agricolă

Ne aflăm într-o etapă cînd pe ogoare se desfășoară — putem spune — cea mai intensă activitate. Pe de-o parte se cere terminarea în timpul cel mai scurt a însămînțărilor, pe de alta au început lucrările de întreținere a culturilor semănate în prima epocă. În multe județe, printre care Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Ialomița, Ilfov, Prahova, Vrancea etc. semănatul porumbului s-a terminat, în altele această lucrare se apropie de sfîrșit.

Timpul călduros favorizează ce-i drept grăbirea lucrărilor dar, totodată ridică în fața lucrătorilor de pe ogoare numeroase probleme de rezolvat. În condițiile actuale lucrările de grăpat și prășit pentru păstrarea umidității în sol, distrugerea buruienilor și combaterea bolilor și dăunătorilor sînt de cea mai mare însemnătate. Se impune, de asemenea, grăbirea lucrărilor de amenajare și reamenajare a suprafețelor destinate irigațiilor culturilor, lucrări care, conform datelor existente, sînt rămase în urmă în cîteva județe printre care Bihor și Galați, cunoscute ca importante zone cerealiere și legumicole.

Lucrările pentru buna întreținere a culturilor nu se rezumă însă numai la păstrarea umezelii în sol. Această primăvară, destul de capricioasă prin mersul vremii, a favorizat apariția unor dăunători care pun în pericol tinerele plante abia răsărite, în special la culturile prășitoare. În județul Dolj, spre exemplu, în culturile de sfeclă de zahăr și floarea soarelui s-a semnalat apariția rățișoarei, care a făcut pagube destul de serioase cooperativei agricole din Catane, Rast, Bistreț, Poiana Mare și altele. Numai la C.A.P. din Rast, acest pericol dăunător — rățișoara — a atacat sfecla de zahăr de pe toate cele 300 hectare.

O atenție deosebită va trebui să se acorde plantării în cîmp a răsadurilor de roșii timpurii și a altor culturi, lucrărilor în vii și livezi. Iată deci că așa cum arătăm la început perioada în care ne aflăm — sfîrșitul lui aprilie — pune în fața lucrătorilor de pe ogoare, tehnicienilor și inginerilor răspunderi mari. Este vorba de soarta culturilor.

Viile din Jariștea

Sectorul viticol al cooperativei agricole din Jariștea, județul Vrancea, ocupă astăzi nu mai puțin 1 175 hectare. Această mare bogăție este rodul unei activități conștiincioase desfășurată an de an de către membrii cooperativei pentru dezvoltarea acestei ramuri. Un exemplu este foarte grăitor: în ultimii 10 ani ei au plantat cu viță din cele mai renumite soiuri pentru vin și struguri 500 de hectare. Din acestea 330 hectare au fost terenuri slab productive, „împărăție a mărăcinșurilor”. Oamenii le-au defrișat, au executat lucrări de amenajare și le-au plantat. Astăzi pe această suprafață se întinde o vie, pusă pe spalieri de beton, care dă o producție medie anuală de 16 000 kg. struguri la hectar. În prezent se lucrează la plantarea a încă 50 hectare cu vie pentru soiuri de calitate superioară. Pe drept cuvînt, cooperativii din Jariștea merită toată lauda.

GHEORGHE I. BRATU
corespondent

Clasa muncitoare de pretutindeni, întreaga omenire progresistă aniversează anul acesta, la 5 mai, împlinirea a 150 de ani de la nașterea lui Karl Marx, marele gânditor și conducător al proletariatului internațional, întemeietorul comunismului științific. Născut în 1818, la Trier în Prusia (Germania), Marx și-a făcut studiile la universitățile din Bonn și Paris, acumulând largi cunoștințe de istorie, filozofie și drept. Înzestrat cu o mare putere de muncă, o minte ageră și o memorie rară, cunoscând cîteva limbi străine, Marx și-a însușit o vastă cultură din toate domeniile activității umane. „Nimic din ceea ce e omenesc nu-mi este străin” — avea să spună Marx mai târziu, voind să arate neînțelegerea lui stăruință de a cunoaște cit mai mult din cuceririle minții omenesci.

Încă de tînr, Marx a fost atras de marile probleme sociale care frîntau masele muncitoare, de cercetarea trăsăturilor societății capitaliste care împărțea lumea în bogați și săraci, în exploatați și exploatați. Pe baza documentelor și a cercetărilor sale, el a scris o serie de articole cu un bogat conținut revoluționar, prin care a demascat și a înfierat regimul de exploatare capitalistă.

Karl Marx era în același timp și un talentat orator. În cadrul unor cercuri restrinse sau în fața maselor muncitoare, el explica cu deosebită claritate cele mai complicate aspecte ale problemelor puse în discuție și răspundea pe larg și cu răbdare la întrebările adresate de cei prezenți.

Activitatea revoluționară desfășurată de Karl Marx a nemulțumit autoritățile de stat care l-au creat numeroase greutăți și în cele din urmă l-au expulzat din Germania. Din această cauză Marx a fost nevoit

să trăiască cea mai mare parte a vieții sale în diferite țări ca Franța, Belgia, Anglia etc. Pretutindeni însă Marx și-a găsit prieteni și colaboratori.

Cel mai bun prieten și colaborator al lui Karl Marx a fost Friedrich Engels, împreună cu care a elaborat o serie de lucrări prin care a demascat rădăcinile societății bazate pe exploatare și asuprire și a indicat calea pentru înlăturarea și înlocuirea acesteia. Astfel, în „Manifestul Partidului Comunist”, tipărit

al partidului revoluționar din întreaga lume.

În ultima parte a vieții sale, Marx a trăit la Londra. Aici, înfruntînd numeroase greutăți și lipsuri materiale, Marx a scris nemuritoare sa operă științifică — „Capitalul” — care avea să devină principala armă teoretică de luptă a proletariatului pentru eliberarea sa.

Karl Marx, care a îmbinat munca științifică crearea și o intensă activitate revoluționară, a fost întemeietorul și animatorul

lupta lor împotriva exploatareii capitaliste a dobîndit prin teoria marxistă largi perspective de dezvoltare. Mișcarea muncitorească din întreaga lume din ultimul veac a avut ca fundament teoretic teoria marxistă

În vîrstă de 65 de ani, Karl Marx a încetat din viață la data de 14 martie 1883. El a fost înmormîntat împreună cu familia sa pe o colină, într-un cimitir din nordul Londrei, care domină uriașul oraș. O placă de marmoră se află fixată la mormîntul său.

La Londra, Marx nu are un monument impunător. Dar creatorul „Manifestului Partidului Comunist” și al „Capitalului”, a lăsat omenilor drept moștenire o operă monumentală care a strălucit și strălucește în întreaga lume.

Ideile nemuritoare ale lui Karl Marx, cuprinse în paginile a numeroase lucrări traduse și în limba română, au pătruns în țara noastră încă din secolul trecut. Înarmat cu învățătură marxistă, proletariatul român și-a creat partidul său revoluționar, a unit în jurul său toate forțele progresiste ale poporului, a înlăturat regimul burghezo-moșieresc; iar în zilele noastre construiește cu succes orînduirea socialistă. Partidul Comunist Român aplică în mod creator învățătură marxist-leninistă la condițiile concrete din țara noastră și conduce masele muncitoare spre bunăstare și fericire.

Ideile preconizate de marile genii al omenirii, de la nașterea căruia se împlinesc 150 de ani, au fost materializate într-un mare număr de țări, în care clasa muncitoare a cucerit puterea de stat și construiește cu succes socialismul și comunismul.

Dr. N. COPOIU

KARL MARX

150 de ani de la naștere

în anul 1848, Marx și Engels au expus concepția lor revoluționară despre lume, au arătat originea și cauzele împărțirii societății în diferite clase. Ei au subliniat rolul istoric al proletariatului în răsturnarea burgheziei de la putere și în construirea unei noi societăți, bazată pe principiul proprietății colective asupra mijloacelor de producție. Manifestul a devenit primul program de luptă, pentru o viață mai bună,

Internaționalei I. În calitate de conducător al acesteia, el a luptat pentru crearea în fiecare țară a partidului clasei muncitoare — puternic, disciplinat, independent de burghezie.

Teoria lui Marx și Engels privitoare la dezvoltarea societății omenesci, socialismul științific, s-a răspîndit treptat în întreaga lume. Ea a fost îmbrățișată și însușită în primul rînd de masele largi ale muncitorilor. Organizarea acestora,

Sărbătoarea primăverii

(Urmare din pag. 1)

aflăm zilnic vești despre succesele obținute în întrecerea socialistă, în cinstea zilei de 1 Mai. Muncitorii Uzinei metalurgice din Iași și-au depășit planul de producție, obținînd peste prevederi 700 tone țevi sudate și 850 tone țevi zincate. Economii suplimentare realizate de această uzină se ridică la aproape 1.400.000 lei. Demni de laudă sînt muncitorii de la Fabrica „11 Iunie” din Galați, care datorită extinderii și modernizării realizate aici, au înregistrat în anul 1967 un beneficiu de peste 30 milioane lei.

Oamenii muncii de pe ogoare muncesc cu avînt pentru a asigura recoltă bogată. Ei duc o acțiune permanentă pentru îmbunătățirile funciare. Aplicînd învățăturile științei, se străduiesc să înlăture neajunsurile pricinuite de timpul neprielnic. De la un colț la altul al țării, pretutindeni cetățenii României socialiste, avînd nețărmurită încredere în forțele păcii și ale progresului, își unesc eforturile în vederea întăririi capacității de apărare a cuceririlor revoluționare. Țara noastră luptă, alături de toate țările socialiste, pentru asigurarea păcii în lume. Poporul român, solidar cu toate popoarele iubitoare de pace, cere încetarea agresiunii americane în Vietnam și trecerea imediată la tratative pentru încetarea ostilităților. Fiecare popor, mare sau mic, trebuie lăsat să-și hotărască singur soarta, fără amestec străin.

La 1 Mai, sub flamurile roșii ale stindardului muncii, vor manifesta, în întreaga lume, sute de milioane de oameni. Pentru ei și pentru întreaga omenire, pentru apărarea vieții copiilor, a tuturor ființelor dragi, își vor uni forțele, întărind mereu lupta împotriva uneltirilor la război.

Familia Scarlat Canta intră în posesia diamantului negru în urma omorului făptuit de Chiriță Drăcea, slujitorul lor, asupra fratelui lui Scarlat, Gheorghe Canta. Zulnia Canta vrea să pună mîna pe domnie deosebită peșcherii ca peșcherii turcilor. Incearcă să atragă și pe fata lor, Zoe, în planul său, dar aceasta împotriva se scara și pe Zulnia înfiază în locul ei pe Ilinca lui Onofrei. La castel, e prezent însă haiducul Alexa Cerbu, logodnicul Ilincăi. Zoe îi înmînează la castel un răvaș, să-l ducă la unchiul ei, Alexandru. Alexandru sosește la castel și cere să-și vadă nepoata. Adormită de un praș strecurat de Zulnia în pahar, Zoe nu reușește să-i spună păsul său. De-abia după ce Alexandru plecase, Zoe își revine și ajutată de Alexa fuge călare din castel încercînd să-l ajungă din urmă. Între timp, Alexa și ceilalți haiduci sînt biruiți și luați de poteră. Pe drumul spre ocnă, întîlnesc pe Drăcea, pe care, din porunca Zulniei, o prinsese pe Zoe în tîlnia dă ordin de plecare spre schitul Durău. Se abat pe la mănăstirea Pin-garați, după care pornesc cu toți la drum spre Iași. Haiducii se țin pe urmele lor, le ies în cale și iau una din cele trei trăsuri. Urmăriți de poterăși, haiducii, în afară de Neicu și Ceterașu, sînt încredințați în Piscul Șoimului. Scarlat Canta a plecat cu pluta pe Bistrița spre Galați. Alexa, legînd capătul unei frînghii și-a dat drumul în prăpastie și, într-o clipă, a fost în mijlocul plutei lui Canta. După o luptă cu Drăcea, Alexa este prins și dus la mănăstirea Bistrița.

Dar Neicu se împotriva. Nu înțelegea de ce-a salvat pluta boierilor, de ce nu i-a lăsat să se stingă în valuri, striviți de butuci.

— Dragostea, a zîmbit Ceterașu. Ilinca se afla pe pluta, precum știi.

— Dragostea? Atunci să piară de juvătul celora cărora le-a mîntuit zilele. Eu am făcut tot ce-am putut să pun mîna pe diamantul negru și chiar să nimicesc neamul Canta.

S-a lăsat tăcere adîncă. Flăcările pil-piiu mut, ca niște aripi de pasăre cui-bărită undeva, în adînc, în iad.

— Vitează mare... aaah! Și cap! Bun cap, Alexa al nostru.

— Taci, mutule! a poruncit Neicu.

Și, cităva vreme, nimeni n-a mai cuvîntat. Doar într-un tîrziu, tot Ceterașu a surpat iar liniștea din codrii Carlomanului.

— Fără ajutorul Ilincăi nu putem pune mîna pe gusaerica asta a să-tanei. Înțelegi? Așa ne-o trîmis vorba, știi doar, și omul nostru.

— Și ce vrei? Să cred într-o femeie? s-a răstit Neicu furios, ca omul la pagubă.

— Am în mănăstire un prieten. Mă ajută. Hai!

În liniștea adîncă din miezul nopții, dinspre marginea pădurii răzbătea cîntec voinicesc pînă în ograda mănăstirii Bistrița.

— Foate verde lemn de scris, într-o zi de joi m-au prins; m-o-nchis în arest de piatră, Doamne să mai scâp o dată, să colind pădurea toată...

— Ceterașu? a întreat Ilinca, în șoaptă.

— Da, a întreat Călina, simțind mare dragoste și milă pentru soarta Ilincăi.

Și, napristan, amîndouă au alergat, tiptil la chilia lui Scarlat. Zărindu-le în lumina candeliei, cneazul a mai băut un pocal și a sughițat de plăcere:

— Tocmai — tocmai voiam să vă chem... să ne desfătăm...

La scurtă vreme după asta, a intrat clopotarul mănăstirii de un călugăr rufos, bărbos și slăt, rău mirositor și a toate știutor, aidoma tuturor clopotarilor.

— Măria ta, a destăluit în șoaptă, tălharul închis de mîna în în chilie, are la el parte din ce se află în sipețelul măriei tale, pierdut la Vaduri...

— Nu mai spu — nu mai spune, că leșin!

— Drăcea vrea să-l ucidă în noaptea asta, și să-i ia...

18

— Nemer-nemernicul! Scarlat. Hai!... Cheia-i ici du Clopotarul a luat cheia coană și-au pornit pe scări! ca și Călina, în urma lor, la gură.

Auzind pași pe cerdacul, ridicat din patul cald al Z un stăpîn grijuliu ce se află vadă ce-i.

Gicind primejdia, Ilinca repede, într-un picior și l-a cu suris ademenitor și glas ceată de tandafir:

— Iaca, am venit, căpîta zule!

— Hai... hai în chilie la m ticit Drăcea, simțindu-i răsu

DIAMA

Roman c

binte și crezînd că, în adevă și-l căuta.

— Dacă ne prinde stăpîna!

— Doarme, ca o bivoliță ost

— Te poftesc să nu-mi oc

ma... Mai bine să stăm ici, cerul, s-a lingușit fata, luînc și ducîndu-l spre latura de cerdacului, să n-audă, să nu mic din ceea ce bănuia că se pla în chilia unde zăcea înc

— Frumos ai cîntat... azi...

tă-mi la ureche, a poftit căpit sul tău mă furnică prin tr aș bea rachiu de afine făc lăgării din Durău...

Steagul

de MIHAI BENIUC

Puteau pe vremuri să te cinte.
Azi are cine să te poarte
Și să te-nalțe, să te-avinte
Steag roșu-n secol mai departe.

În forfotă și muncă țara
Pe vechea-i vatră de răscoală
Sădește vieții primăvara,
Cîntînd sub faldurile tale.

Și cîntă Dunărea bătrînă
Și codrii mindrilor Bucegi,
Un fluier cîntă de la stîină,
Din șantier brigăzi întregi.

Și cîntă-n oameni amintirea
Trecutului de suferință
Și toată lupta și iubirea
Ce-au dat visărilor ființă.

Ridică-te mai sus într-una
Ca viitorul să te vază —
Cei care-au biruit furtuna
Subt tine stau mereu de pază.

Cîntec de Mai

de EUGEN FRUNZĂ

Pusei flămuri de mătase
pentru-nția zi de mai;
strigai fetele frumoase
și frumos le sărutai.

Dădai chiot, să se știe
cite-amarnic le iubesc:
doină, codru și cîmpie,
grai și suflet românesc.

Chiotii și-a doua oară
pentru neamuri cite sînt —
dor și dor se-mbrățișară
cîtă iarbă și pămînt.

Iar al treilea chiot, maică,
hăt în vreme-l fulgerai
de din mai pină-n drăgaică,
din drăgaică pină-n mai!

LA PORȚILE SATULUI

Largi, ferestrele primăverii sînt deschise
ochilor noștri peste livezi și cîmp, peste munți
și izvoare, peste orașele țării cu scîlpiri de
diamant... Priveliștea nouă a primăverii se
oglindește în miile de fețe ale vieții noastre,
ceas cu ceas și clipă de clipă, desfășurată în
armoniile civilizației socialiste.

Oprește-ți gîndul și pasul, dacă ești drumeț,
la porțile satului: porțile lui sufletești, fă-
gașuri prin care intri într-o lume de splen-
dori. Îți sînt deschise, tinere căutător de fru-
museși și vîrstnice care dorești să sorbi încă
din fîntina satului limpezimea de cristal a
izvoarelor lui!

Vechea vatră a satului este azi împrospă-

țată cu noile temelii ale vieții noastre: teme-
liile conștiinței, vecine cu ale mindrelor case
bogate în care tinerii soți întemeiază un că-
min și dau țării o familie nouă.

La porțile acestei conștiințe am vrea să ne
oprim o clipă: conștiință înseamnă dragoste
pentru ce faci cu credința că e folositor tutu-
rora. Înseamnă grijă pentru dumneata, pen-
tru familie și locul de muncă. Înseamnă pă-
strarea unor vechi și bune obiceiuri și adău-
garea lor la datoriile înalte de cetățean, de
harnic muncitor, de continuator al unor tra-
diții adînci de cultură a poporului. Conștiință
mai înseamnă și cîntărirea lucrului făcut în
fiecare zi, cu bucuria împlinirii sarcinilor față
de obște, față de cugetul dumitale.

Ai, prietene cititor, o mare zestre
pe care ești dator să o păstrezi:
moștenirea de artă și cultură a lo-
cului și neamului întreg. Ai de pă-
strat o limbă vorbită curat, un port
strămoșesc, o vatră, care fiind a casei
dumitale, este și a satului, a țării
întregi.

Mi-a fost dat să întilnesc tineri
săteni care, într-un moment de ne-
socotință, să spuie că „s-a terminat
cu vechiturile” pe cînd vorbeam de
lada de zestre, de balade și doine,
de prisa de lemn dăltuită, de fru-
museșea obiceiurilor și a tradițiilor
locale...

Niciodată arta și cultura curată a
poporului românesc nu a cunoscut o
mai mare prețuire ca astăzi. Iată că
de pe porțile satelor noastre au ple-
cat în lumea întreagă echipe de că-
lușari, cîntăreți la fluier, la nai, la
scripcă. Marile scene ale țării pri-
mesc cu dragoste reprezentanții sa-
telor în costumele lor strălucitoare
care, în străinătate, uimesc prin fru-
museșea și originalitate... Cuvîntului
român i se adaugă imediat, peste
hotare, vorbele hărnicie, bogăție,
tradiție, spirit înnoitor...

Fiecare sat își are averile lui în
lăzile de zestre care trebuie păstrate
cu tot ce au în ele, ca lumina ochi-
lor. Fiecare sat își are meșterii lui
vechi care pot înfrumuseța ca lem-
nari, fierari, zidari, casele noi... Dar
ce păcat este și ce urit arată cite un
gospodar tînăr, crezînd „că e mai la
modă”, cheltuieste o groază de bani
băgînd sfărîmături de oglindă în
tencuiala casei ori își pictează pe-
reții cu tot felul de „tablouri” ca la
bilciurile de altădată!

În cei două mii de ani de cînd e
închegat pe aceste meleaguri, po-
porul nostru a creat obiceiuri fru-
moase, a găsit armonii ferice în cu-
lori, în dimensiuni, în forme, lăsin-
du-ne moștenire, generație după ge-
nerație, o seamă de lucruri care au
stabilit civilizația românească... Ma-
rele sculptor Constantin Brîncuși a
arătat lumii întregi care l-a stimat
și apreciat, că arta poporului româ-
nesc poate sta pe aceeași treaptă cu
civilizațiile mai vechi. Eminescu a
dat limbii vorbite la sat, strălucire
și circulație universală. Capitala a
construit Muzeul Satului, cu zeci de
case adevărate din diverse locuri ale
țării, ca un permanent omagiu adus
meșterilor și meștesugurilor țărănu-
lui român. Toate orașele au muzee și
expoziții cu obiecte din viața și lu-
mea satului, dovadă a prețuirii și
interesului pe care acestea le iscă
pentru cercetători, pentru turiștii de
peste hotare.

Porțile satului sînt deschise de
veacuri întregi, oricărui călător. Dar
azi ele sînt și mai larg deschise, lă-
sîndu-ne drumul liber spre inima și
sufletul lui în care găsim vibrația,
bogăția și frumuseșea țării întregi,
a veacurilor scurse, a timpului de
față și a secolului viitor de biruințe
pregătite, cu migală și hotărîre, de
fiecare sătean, de fiecare muncitor,
de fiecare artist și cărturar...

Frumuseși maramureșene

— Nu pot... Ne-aude stăpîna, mama,
Zulnia doamna și pe urmă, vai și-amar
de zilele noastre... lungea Ilinca vorba
cît putea mai mult.

— A, mă duc să văd ce face tîlharul
cela...

— Mă părăsești pentru un... Îți cînt,
îți cînt, dar mai așteaptă oleacă, să-mi
vină glasul. Că dumneata ești așa de...
de bărbat, că, de te vede femeia amu-
tește, căpitane Chiriță Drăcea...

Cît timp clopotarul a căutat, prin în-
tunerice, gaura cheii și a dezăvorit chilia
unde zăcea închis Alexa, Scarlat l-a
ajuns din urmă, dondăniind din perete
în stîlpii cerdacului și din stîlpi în
perete.

— Să-l legăm pe boier în locu-mi,
a propus haiducul și, amîndoi, i-au pus
căluș în gură și l-au cetluit zdravăn
în funie, au încuiat chilia și au aruncat
cheia peste ziduri. Apoi Alexa s-a că-
țarat pe un stîlp, pe acoperiș, a mers
pe zid pînă în dreptul unui fag stufoș,
s-a prins de-o creangă și-a coborît de
partea cealaltă a zidului.

Ca să-l îndrume, Ceterașu cînta, la
marginea pădurii:

— Vinde-ți, mindro, un papuc, și plă-
tește să mă duc, peste codri să apuc,
să mă fac iară haiduc...

— Auzi-i! S-aștin să-l scape pe Alexa,
a mormăit Drăcea. Nu știu că peste un
ceas... Iar acum logodnica lui mi-i ca
și ibovnică.

— Ai vrea tu să ai două ibovnice
în aceeași noapte, dar mi-i că ți s-ar
strepezi dinții! a rîs Ilinca în batjocură.

A fugit, s-a închis în chilie, cu ză-
vorul, și i-a făcut în sic: să mai
linchească motanul și oțet, nu numai
lapte dulce!

Pașii din cerdac și poate cîntecul de
la marginea pădurii au stîrnit vise plă-
cute în somnul Zulniei: se făcea că
era doamnă și-o ungea mitropolitul cu
mir pe frunte, iar îngerii îi cîntau
„Osana!” Dar scrișnetul zăvorului în-
chis la chilia Ilincăi a schimbat visul
fericit într-unul fioros: urzeli, închi-
sori, omoruri. S-a trezit scaldată de su-
dori reci. Și-a pipăit medalionul de la
gît. Și-a făcut cruce cu limba și-a sărit
la fereastră. L-a prins pe Drăcea în
ușa chiliei unde-o știa pe Ilinca:

— Muieraticule! Ți se scurg ochii
după... Ce faci acolo?

— Veghez, veghez, doamnă... Și a pă-
șit, temător, a pășit peste pervazul fe-
restrei în chilia Zulniei.

— Am chef să beau ceva, mărită
doamnă... și a înșfăcat-o, pătimaș, în
brațe.

— Să bem și să ne veselim! l-a încu-
rațat Zulnia, uitînd parcă, o clipă, c-a
fost zuliară pe Ilinca.

Au băut, s-au dragostit și au sporo-
văit despre planurile lor, pînă în zori.

— Mă duc să sugrum tîlharul! s-a
ridicat Drăcea și a pornit, furtunos,

sărînd tot pe fereastră, cum stă bine
unui ibovnic de muiere zvăpăiată și
șucară. Zulnia și-a pipăit iar medalio-
nul și s-a întins în pat, gîndind să plece
la prînzul cel mic, înainte de a se afla
prin împrejurimi ce horă i-a pregătit
Drăcea lui Alexa... „Aș fi vrut să mi-l
fac slujitor credincios, dar prea-i înver-
șunat. Și-apoi pe Ilinca n-o țin decît
dacă nu mă împac cu Zoe, gîndea Zul-
nia. Ba nu, o dau lui Aga Mehmet ori
unui pașă. Că la urma urmelor de ce
să-mi dau fata roabă, cînd pot face
aceeași treabă dînd o țărancă?...”

Deodată, în lumina lăptoasă a zorilor,
din cerdacul de sus, Drăcea a prins să
urle ca turbat:

— Să iasă toți arnăuții! Slujitorii și
călugării!... să vadă cum pedepsește că-
pitanul Chiriță Drăcea un tîlhar! Ieșiți
în ograda mănăstirii! Toți!... Toți!...

A așteptat să se adune, somnoroși,
oamenii în ograda. Apoi, în tăcerea fur-
nicată de spaime a intrat falnic, în
chilia lui Scarlat Canta, să ia cheia.
S-a mirat: „Uite, că nu-i!... Unde-o
fi ghiuțul? Nu cumva a dormit în chilie,
la Călina?”

Înțepat de o presimțire rea a urcat
scările, în fugă. Și, opintindu-se cu u-
mărul, a scos din țîțni ușa chiliei
unde-l închisese pe Alexa.

— Căpitane, să trag clopotele? a în-
trebat clopotarul, cu glasul lui dogit,
spart.

— Căpitane, stai s-aducă frații și că-
lugării o coșarcă, să culegă-n ea că-
pățîna tîlharului... a cerut, foarte serios,
Chiper. Că, de bună samă, ai să-l tai
bucățele și ai să-l dai la rațe!

Îmbrăcată în halat de mătase viorie,
Zulnia a ieșit și dumneaiei în cerdac,
mînioasă foc că Drăcea face atîta tă-
răboi. A vrut să-l oprească; dar și-a
dat seama că, în fața atîtor oameni,
nu mai poate păstra taina uciderii hai-
ducului... Poate-i mai bine să afle, s-a
răzgîndit dumneaiei.

VA URMA

BARUȚU T. ARGHEZI

icit
ă...
i-
in-
tul
s-a
ca
să
icit
at,
ul-
ea-
er-

TUL NEGRU

UMITRU ALMAȘ

rea
— Mi-a venit ceasul? s-a ridicat A-
lexa de jos.
— Nu, nu-ți luăm viața — viața, ei
aurul, aurul din sipețel.
— Aurul? s-a mirat, dar repede, s-a
răzgîndit Alexa! Hm! cum să-l scot
cînd mi-s mîinile legate?
— Ți-l scot eu, las, din chim — din
chim — din briu... s-a apropiat Scarlat
Canta; dar cînd Alexa a ridicat pumnii
legați asupra-i, s-a prăbușit înainte de
a-l lovi. Cu o custură, clopotarul a tăiat
repede legătura de la mîinile și picioa-
rele flăcăului.
Scarlat Canta amuțise și tremura ca
răcitură iarna pe masa stărețului.

75 de ani de la
moartea lui

GEORGE BARIȚIU

Strălucit om de cultură transilvănean, George Barițiu a desfășurat, mai bine de o jumătate de secol, o activitate neobosită, închinată luptei pentru ridicarea materială și culturală a poporului român, pentru drepturile sale naționale. Adinec impresionat de viața grea a iobagilor, el este, încă de tânăr alături de cei asupriți.

Preocupările cărurarului ardelean îmbrățișează domeniile cele mai variate: profesor, publicist, gazetar, istoric, fruntaș de seamă al revoluției din 1848 din Transilvania. Pe linia publicistică, George Barițiu poate fi considerat întemeietorul presei publicistice, prin cele două gazete înființate în 1838 „Gazeta de Transilvania” și „Foaie pentru minte, inimă și literatură”. În acest sens, rolul său în răspindirea cuvântului scris este la fel de important ca al lui I. H. Rădulescu în Muntenia și al lui Gh. Asachi în Moldova.

Gazetele transilvăneane au fost o tribună de răspindire a cunoștințelor în mase, un mijloc de trezire a conștiinței politico-naționale, de afirmare a limbii române. Redactând, în cea mai mare parte singur articolele și bucurându-se de colaborarea intelectualilor progresiști din Transilvania, Țara Românească și Moldova, cele două gazete au publicat în coloanele lor scrieri sociale și istorice ale lui Nicolae Bălcescu, Mihail Kogălniceanu, Ion Ghica, Ion Ionescu de la Brad, Ion Măiorescu, August Treboniu-Laurian etc.

În multe din articolele sale, George Barițiu a ridicat la justa sa valoare frumusețea graiului popular, dând în același timp mare preț poeziei, poveștilor, basmelor și artei populare. În „Foaie pentru minte, inimă și literatură”, au fost publicate scrieri și poezii, unele pentru prima oară, ale unor mari poeți: Vasile Alecsandri, Grigore Alexandrescu, Dimitrie Bolintineanu, Andrei Mureșanu, Al. Donici etc., scrieri care contribuiau la întărirea conștiinței naționale și a unității poporului român.

George Barițiu a luptat pentru drepturile naționale ale românilor din Transilvania, formulând revendicări în lupta pentru drepturi politice, învățămînt elementar în limba maternă, cerind ca românii să aibă libertatea de a-și dezvolta o literatură națională.

Prin conținutul lor, prin afirmarea unității de limbă și cultură a poporului român, foile redactate de George Barițiu au avut un rol important în pregătirea ideologică a revoluției din 1848 în Transilvania, propagând în rândul maselor idealurile democratice și revoluționare ale epocii, chemînd la unire frățească toate popoarele asuprite din fostul Imperiu Habsburgic. Participînd la revoluția din 1848, George Barițiu s-a situat alături de acei intelectuali români care, de pe pozițiile burghezo-democratice luptau pentru lichidarea orînduirii feudale și a asuprirea naționale.

După înăbușirea revoluției din Transilvania de către forțele contra-revoluționare, în martie 1849, Barițiu s-a refugiat în Țara Românească. Aici a fost însă arestat și predat autorităților militare austriece ca un revoluționar periculos. Cu toată prigoana și umilințele la care a fost supus, G. Barițiu nu și-a pierdut încrederea în cauza pentru care lupta, sperînd în chiar în posibilitatea reînvierii revoluției.

În toamna anului 1849 se reîntoarce în Transilvania și își reia activitatea publicistică-culturală. Îndepărtat din conducerea foilor periodice românești, el colaborează în continuare la „Gazeta” și „Foaie”. În 1852 editează un „Călimdaru pentru poporul românesc”, iar între anii 1853—1854, alcătuiește, împreună cu Gavril Munteanu, un „Dicționar german-român”. În 1861 se numără printre întemeietorii Astrei (Asociațiunea pentru literatură și cultura poporului român din Transilvania), al cărui secretar este pînă în anul 1888, iar de la această dată președinte. În 1866 este ales, împreună cu T. Cipariu și Gavril Munteanu, membru al Societății Academice Române (mai târziu Academia Română).

Lucrările lui G. Barițiu ca: „Tiparul nostru românesc din punct politic”, „Ce este barbaria”, „Cronica evenimentelor din 1848”, „Unio trium naționum”, „Reflexii în unii articuli din patenta urbarială”, „Părți atese din istoria Transilvaniei pe 200 de ani în urmă” etc. conțin critici ascuțite la adresa feudalismului și unele soluții pentru lichidarea lui.

Luptînd pentru afirmarea limbii române, G. Barițiu susținea de fapt ideea de afirmare a unității naționale a poporului nostru. El a sprijinit unirea Țării Românești cu Moldova, act în care vedea începutul realizării visului de veacuri al poporului român — realizarea unității naționale.

Articolele, scrierile cu caracter economic și istoric ale lui G. Barițiu sînt străbătute de un cald patriotism, de ideea eliberării naționale de sub jugul Imperiului Habsburgic, stat multinațional, bazat pe asuprirea popoarelor.

Figură proeminentă, legat de marile idealuri ale epocii revoluției de la 1848, George Barițiu este cinstit și apreciat pentru contribuția operei sale la patrimoniul cultural al patriei.

C. PANCIU

SOARELE ACTIV

de dr. EMILIA ȚIFREA

șef al sectorului Cercetări solare
la Observatorul Astronomic
al Academiei Republicii Socialiste
România

În afară de faptul că Soarele înțreține viața pe Pămînt, el mai are și altă „activitate” care nu influențează direct viața noastră de fiecare zi. Această activitate, pusă în evidență prin observații îndelungate asupra Soarelui cu ajutorul unor aparate optice și spectrale, cuprinde: petele solare, erupțiile cromosferice, protuberanțele, filamentele etc. Activitatea solară este periodică, ea atinge un maxim și respectiv un minim la fiecare 10—11 ani. Ultimul minim al activității solare a avut loc la sfîrșitul anului 1964, iar maximul următor va fi atins în cursul anilor 1968—1969.

Interesul pentru studiul Soarelui vine de la faptul că fiind steaua cea mai apropiată (149 600 000 km de Pămînt), suprafața și atmosfera sa devin accesibile unor observații amănunțite. De asemenea o importanță deosebită prezintă corelația dintre activitatea solară și unele fenomene terestre sau din mediul interplanetar, pe care acestea le generează.

Studiul fenomenelor solare cere o observare continuă a Soarelui atît în domeniul optic cit și radio, de aceea și necesitatea colaborării internaționale în acest domeniu. Cercetarea Soarelui a luat proporții mondiale îndeosebi în ultimii 10 ani, perioadă în care au fost organizate trei campanii internaționale de colaborare pentru observarea și studierea activității solare. Astfel, în anii 1957—1958, s-au desfășurat lucrările Anului Geofizic Internațional spre a se observa și interpreta fenomenele solare în intervalul maximului de activitate, a Colaborării Geofizice Internaționale 1959 cînd s-a pus un foarte mare accent pe studiul fenomenelor solare și ale celor geofizice corelate, a Anilor Internaționali ai Soarelui calm 1964—1965 spre a se defini mai bine corelația dintre fenomenele solare (putine la număr în acest interval) și cele geofizice, precum și spre a studia mediul extraterestru într-o perioadă de calm solar.

Actualul ciclu de activitate solară care poartă numărul 20 (numerația ciclurilor solare a început în anul 1755) va atinge un maxim în următorii doi ani iar tradiția unor cercetări internaționale continuă prin organizarea unei noi colaborări mondiale de către Comisia Internațională asupra relațiilor Soare-Pămînt.

Spre deosebire de cele anterioare, această nouă colaborare se va axa în special pe studiul unor zone active, care sînt ca un fel de oaze pe Soare, în ele concentrîndu-se activitatea de pete, erupții, protuberanțe, precum și modul în care toate acestea influențează straturile superioare ale atmosferei terestre, geomagnetismul și mediul interplanetar.

Preludiul unei atari colaborări îl constituie „proiectul erupțiilor protonice”, organizat în 1966, cu ocazia

producerii erupției protonice de la 7 iulie 1966. Erupțiile protonice sînt cele mai importante evenimente solare, fiind singurele surse cunoscute care produc particule de foarte mare energie (razele cosmice). Una din caracteristicile lor principale este aceea că se produc în regiuni active de o structură cu totul deosebită, ceea ce dă posibilitatea prevederii lor. Această prevedere este de o importanță capitală pentru viitoarele zboruri cosmice cu oameni, deoarece particulele emise de atari erupții au un grad mare de nocivitate, dar cunoscînd cu câteva zile înainte faptul că pe Soare s-ar putea produce o erupție protonică se pot planifica și zborurile cosmice.

Observatorul Astronomic al Academiei Republicii Socialiste România, prin secția de astrofizică, a participat și participă la toate colaborările mai sus citate prin observații asupra fotosferei, cromosferei și asupra dezvoltării regiunilor active solare.

Lucrările „proiectului de erupții protonice”, efectuate exclusiv prin colaborare internațională, au fost prezentate la conferințele internaționale de la Londra (C.O.S.P.A.R. iulie 1967) și de la Budapesta (U.A.E. septembrie 1967) și au avut drept scop studiul foarte complex al unei regiuni active. Observatorul din București a prezentat comunicarea privind „dezvoltarea regiunii active în domeniul spectral H α al hidrogenului”. Concluziile cercetărilor române au fost confirmate de observațiile în domeniul emisiei radio a Soarelui și în linia calciumului, ele integrîndu-se foarte bine în lucrarea generală.

Mijloacele de cercetare folosite în prezent în studiul soarelui și al relațiilor Soare-Pămînt sînt foarte perfecționate dar în același timp foarte costisitoare ceea ce face ca numai țări mari să-și permită organizarea unor centre complexe de observare a Soarelui dotate cu aparatură de cea mai mare precizie cum ar fi: spectografe, radiotelescoape, magnetografe etc. pe de o parte, iar pe de altă parte aparate geofizice care să studieze fenomenele geofizice ale activității solare. Sectorul solar al Observatorului Astronomic al Academiei posedă două instrumente principale de observare a Soarelui: o cameră fotografică pentru observarea fotosferei și a evoluției petelor solare și un filtru mono-cromatic cu care se studiază fenomenele ce au loc în cromosfera solară ca: erupțiile, protuberanțele, filamentele. Cu aceste modeste aparate reușim să inserăm numele observatorului nostru în 5 publicații solare, care apar în U.R.S.S., Elveția și S.U.A. și să aducem, de asemenea, o mică contribuție la elucidarea spinooasei probleme a morfologiei activității solare și a fizicii relațiilor Soare-Pămînt.

O politică externă care răspunde intereselor vitale ale poporului

(Urmare din pag. 1)

nu este de natură să contribuie la întărirea acestor organisme. Iată de ce, pornind de la acest adevăr, Comitetul Central al partidului ține să sublinieze necesitatea ca „...orice probleme care privesc activitatea Consiliului de Ajutor Economic Reciproc și Organizația Tratatului de la Varșovia să fie dezbătute cu participarea statelor membre, conform cerințelor elementare de colaborare pe bazele egalității și încrederei reciproce”.

Aceeași încredere și principialitate comunistă se degajă din aprecierile asupra întîlnirii consultative de la Budapesta. După cum se știe, Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din februarie curent a hotărît ca o delegație a partidului nostru să participe la această întîlnire consultativă, tocmai pentru a-și aduce contribuția, împreună cu partidele participante la pregătirea unei consfățuiri internaționale a partidelor frățești în vederea restabilirii unității în sinul mișcării comuniste, a normalizării relațiilor dintre partide, pornindu-se de la respectarea principiilor de independență, egalitate și neamestec în treburile interne ale altor

partide, de la respectarea părerilor și dreptului fiecărui partid de a-și elabora de sine stătător politica internă și externă. Această linie în relațiile dintre partide este subliniată de către actuala Hotărîre care arată că Plenara reafirmă însemnătatea hotărîtoare a principiului de a nu se pune în discuție, sub nici o formă, activitatea sau linia politică internă și internațională a vreunui partid frățesc, prezent ori nu la consfățuirea internațională sau la lucrările pregătitoare.

Se știe că în desfășurarea întîlnirii de la Budapesta și-au făcut loc practici care au pus delegația noastră în imposibilitatea de a participa în continuare la lucrări. „Experiența, inclusiv modul în care s-a desfășurat recenta întîlnire consultativă de la Budapesta — arată Hotărîrea — au confirmat încă odată că practica criticării, blamării sau etichetării partidelor în cadrul reuniunilor internaționale nu poate decît să împiedice desfășurarea unui schimb liber, democratic, de păreri între partide, să ducă la înrăutățirea relațiilor dintre ele, să genereze noi surse de polemici ascuțite și să adauge noi elemente de suspiciune și incordare, contrar intereselor cauzei unității”.

De aceea, în legătură cu invitația adresată Par-

tidului Comunist Român de a-și trimite reprezentanții la lucrările comisiei pregătitoare, plenara apreciază că problema participării delegației partidului nostru ar putea fi luată în considerare numai în cazul unei înțelegeri prealabile sau al unui acord inițial, cu caracter public, al partidelor comuniste și muncitorești, că în cadrul comisiei pregătitoare, cit și la proiectata consfățuire internațională nu se va pune în discuție, sub nici o formă, politica internă sau internațională a vreunui partid, prezent ori nu la aceste întîlniri.

Pronunțîndu-se consecvent pentru acțiuni de întărire a colaborării și unității dintre partidele comuniste și muncitorești, Plenara exprimă voința Partidului Comunist Român de a discuta, în cadrul unor conferințe bil sau multilaterale, cu celelalte partide frățești, problemele legate de pregătirea unei consfățuiri internaționale care să servească intereselor unității sub steagul marxism-leninismului și al internaționalismului proletar, exprimînd încă o dată hotărîrea fermă a Partidului Comunist Român de a milita în continuare, stăruitor, pentru dezvoltarea unor raporturi frățești cu toate partidele comuniste și muncitorești, pentru cauza păcii și progresului.

Cula de la Măldărești

Cam la 4 km nord-vest de Hurez, pe apa Luncavăului, afluent al Oltețului, în fața Magurei Slătioarei, ne întâmpină un vestigiu istoric mai vechi cu aproape un secol decît mănăstirea Hurez. Este Cula de la Măldărești (culă vine de la turcescul „kuli” — locuință fortificată, ascunzătoare). Prin vechime, arhitectură și soliditate, această construcție este cea mai interesantă din toate culele din țară, îndreptățind cu prisosință numele ce-l poartă.

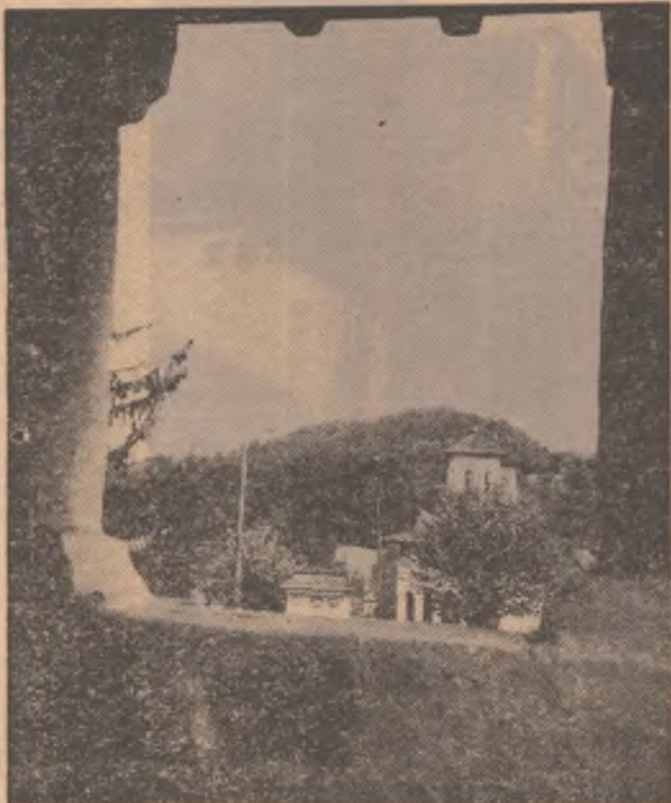
Ridicată pe la începutul secolului al XVI-lea, cula are un pronunțat aspect de fortăreață. Ferestrele de la catul inferior, foarte mici, nu sînt ferestre, ci simple creneluri care sînt făcute nu atît pentru lumină, cît pentru apărare. Apoi, din mai toate colțurile răsar deschizători mici, înguste, prin care asediații scoteau țerile flintelor. Zidurile foarte groase și ușile din coraci întregi de stejar legați cu fier făceau pe cei dinăuntru să se simtă în siguranță. Pentru derutarea atacatorilor — care urmăreau ușa de intrare pe care să năvălească — constructorul a făcut în așa fel ușa aceea situată în partea cea mai monumentală a clădirii, împodobită fastuos, să nu fie decît o simplă intrare în... beci. Ușa principala era una mică și bine camuflată.

În cazul cînd atacatorii ar fi surprins totuși pe cineva în acel beci, un lift făcut în zid îl ducea pe cel surprins la catul superior.

Istoricul culei este generos în date: Tudor Maldăr, fiul lui nîn Paharnicul, viteaz și bogat, își întocmește, după obiceiul pămîntului și al timpului, un corp de oaste pe cheltuiala sa și se pune la dispoziția lui Mihai Viteazul, care îl răspîndește mărindu-i și mai mult moșia. După moartea voievodului, căpitanul Maldăr e luat prizonier în luptele dintre Radu Șerban și Știmion Movilă. Ca ostatic de seamă e predat Hantătarului — venit cu oastea sa în ajutorul lui Movilă. Dar aici, în captivitate, norocul îi suride viteazului căpitan. Fiica principelui tătar se îndrăgostește de chipșul oltean și fuge cu el. Tătaroaica plăcu atît de mult căpitanului, încît rămase cu ea toată viața și avu cu ea șapte copii, buni luptători, printre care cel mai aprig fu Ioniță Maldăr zis și turbatul.

Cu toate micile modificări survenite în decursul veacurilor, cula de la Măldărești rămîne un bloc monumental, cu aspect sobru de fortăreață, vestigiu rar, a cărui arhitectură sugerează cu prisosință un lung șir de amintiri istorice ale poporului.

N. D. CARPEN

STATE NOI PE HARTA LUMII MAURICIU

Zilele acestea a fost primit în Organizația Națiunilor Unite cel de-al 124-lea stat membru: MAURICIU.

Devenit independent la 12 martie a.c., noul stat este o insulă situată în Oceanul Indian, la est de Madagascar. Are o suprafață de 2.096 km p. și o populație de 800.000 de locuitori, dintre care 2/3 sînt indieni, iar restul — europeni și africani. Pînă în secolul al XVI-lea lumea nu a acordat nici o atenție acestei bucățele de pămînt. Cu toate că navigatorii arabi o vizitaseră încă în veacul al X-lea, iar portughezii o descoperiră în anul 1507, ea a rămas neocuită pînă în 1598, cînd au debarcat olandezii. Aceștia au dat numele insulei, în cinstea prințului Mauricius de Nassau.

Colonizarea olandeză nu a durat mult și timp de zeci de ani, după aceea, insula a servit ca adăpost piraților. Se mai povestesc încă și azi legende despre comori ascunse aici, care așteaptă să fie descoperite. În 1715, francezii au venit pe insulă și i-au schimbat numele în Ille de France. În 1810 este rîndul englezilor să debarce aici, să ocupe acest teritoriu și insula să-și recapete numele inițial de Mauriciu.

Capitala insulei este orașul Port Louis — un oraș în care vile cochete și clădiri administrative cu arhitectură veche, colonială, se învecinează cu pitoreștile cartiere indiene și chinezești, înșesate de lume, pline de prăvălioare și magazine.

Influența englezilor pe insulă este destul de redusă. Ea se limitează doar la rigorile vestimentare și la circulația pe stînga. În schimb, cultura franceză este mult mai adînc înrădăcinată.

Insula pare creată anume pentru odihnă. Clima este uimitor de variată. În apele călduțe și transparente de pe coasta Oceanului Indian trăiesc tot felul de vietăți: stele de mare, arici de mare, pești-torpilă etc., etc.

Economia țării e puțin dezvoltată. Mari probleme își mai așteaptă încă rezolvarea. Nenorocirea, ca și în alte țări coloniale, rezidă și aici în monocultură. Zahărul reprezintă 98 la sută din export. Plantațiile de trestie de zahăr și cele 23 de rafinării reprezintă întreaga agricultură și întreaga industrie a țării.

Dr. EUGEN ȘERBĂNESCU

Joc al naturii

MAGAZIN

Primul ajutor în caz de fracturi

Adeseori se întîmplă ca, după o lovire mai violentă sau cadere, oasele să se rupă.

Cum se poate recunoaște o fractură? Bolnavul acuză o durere mare. Regiunea respectivă este însoțită de o scurtare și de deformare locală. Apar vinătăi și totodată o imposibilitate de folosire a membrului respectiv. Cel mai sigur semn este, însă, faptul că la locul cu pricina constatăm crepitații, adică frecături ale oaselor.

Ce trebuie să facem în asemenea caz?

În primul rînd, este necesar să nu creăm bolnavului complicații. De aceea, se recomandă să umblăm cu blîndețe, pentru a evita ruperea de vase sanguine, nervi sau mușchi și, de asemenea, pentru a nu se rupe pielea, fapt care duce la deschiderea unei răni și la agravarea accidentului.

În al doilea rînd se impune imobilizarea porțiunii membrului fracturat. Aceasta se face cu ajutorul atelelor, cunoscute sub numele de lopățe. În cazul cînd nu avem atele, le putem face dintr-un băț, o coadă de mătură, crengi de pom etc. Ele trebuie să fie atît de lungi încît să depășească de o parte și de cealaltă fractura pînă dincolo de prima încheietură. De exemplu: dacă fractura s-a produs la 20 cm, sub genunchii, atela va trebui să depășească în jos glezna și în sus genunchiul. În acest fel cele două încheieturi fiind prinse în această porțiune, oasele fracturate nu se vor mai mișca. Atelele se fixează la segmentul de membru pe care îl imobilizăm trîgînd o fașă din tifon, însă vom avea grijă să nu strîngem prea tare.

Dacă este vorba de o fractură la membrul superior (la braț sau la antebraț) atunci cel mai simplu este să punem mina pe piept și să aplicăm o eșarfă care se leagă în jurul gîtului.

În cazul în care fractura este deschisă înainte de a aplica atela vom face un pansament curat răni.

După ce am făcut toate acestea vom transporta accidentatul la medic. Menționăm că nu este deloc recomandabil să se recurgă la persoane nepregătite (babe, doftoroaie) care obișnuiesc să maseze fracturile ceea ce în loc să ajute mai mult strică.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													

Cuvinte încrucișate OCTAVIAN GOGA

— Leu! 8. Georgică alintat — „Ne cheamă...”, volum de versuri apărut în 1909. Satul natal al lui Goga 10. Floricele pe altite — Echipă de fotbal 11. Mare în sudul Europei — Tare de urechi 12. Poezie publicată pentru prima oară — „În scîlpirea diminetii care rumenește satul / Radu... pleacă-n lume cu scri-soarea la-mpăratul”.

VERTICAL: 1. Măsură veche — Poezie închinată truditilor de pe ogoare din care reproducem: „La voi aleargă totdeauna truditul-mi suflet să se-nchine” 2. Oameni de litere — „...crîșmarul” poezie satirică de Goga 3. Traian Nicoară — Poezie care începe cu versurile: „Rătăcitori cu ochii turburi...” 4. Din... butcă — Negăție — Zbricitură pe față 5... Cîncu, renumită cîntăreață de operă — Mese! — Se înroșesc la fier 6. „Eu vă sîrut pîreți străbuni / Pe varul alb scobit de ploaie / De ce-ți stergi ochii cu cămașa / Ori plîngi, vecine Nicolae?” versuri din poezia „...noastră” — Impovărat 7. Casă de Economii și Consemnațiuni — Căii de la roată 8. „Pipa mosului nu...” / Baba și-a mutat fuiorul” (din poezia „Părăsîți”) — Notă muzicală 9. Se uită cruciș (fem.) — Titlul unei poezii de Goga 10. De la moartea lui Goga au trecut 30 — A liniști — Literă grecească 11. Sfială (reg.) — „A voastră-i jalea cea mai mare / A voastră-i... cea mai sfîntă” 12. Udrea Toma — Uimit 13. Poezie în care Octavian Goga deplînge moartea lui Lăfe Chioru — Cel mai răspîdit lichid de pe Pămînt.

Cuvinte mai puțin cunoscute: Lagum, Ro. Prof. GH. OANCEA Crîngeni — Teleorman

ORIZONTAL: 1. Poezie reprezentativă pentru firea tumultuoasă și activitatea poetică și socială a lui Goga, din care cităm: „Tu, frate plînselor noastre / Și răzvrătirii noastre frate”. — Poezie socială care se încheie cu versurile: „Trudită, chinuită coasă / Vei mai cosi tu numai iarbă?” 2. „...fără țară” — „circimăriță, drac cu ochii vineți” amintită de Goga în poezia „Cîntece” 3. Cal do-brogean — Poezie în care întîlnim și versurile: „Eram atîția-n slujba lor de clacă / Cei osîndiți să plîngă și să tacă” 4. Ere! — Campion — Radu Ionescu — Capabil 5. Pom — Provincie românească căreia Goga i-a închinat multe din versurile sale 6. Canal sub-teran — Diftong — Simbol al gloriei 7. Se dă în leagăn (fig.). „Și să cîntîm un cîntec Laie cum se cîntă-n... la noi” — Conjunție

Dezlegarea careului: Jocuri populare publicat în nr. 15 (1959) din 11 aprilie 1968. 1. Țarina — Hora 2. Alunelul — Or 3. R — Sirba — Sad 4. Apte — A — Bite 5. Fee — T — Malai 6. Urmări — Ta — E 7. Riureana — Da 8. Înlanțuit — N 9. I — Baan — Ana 10. Ata — T — Ante — 11. Mari — M — Aa — N 12. A — Învirtă 13. Nu — Călușari.

Zorite de povirnişuri se grăbesc spre vale apele Dimboviţei şi Ialomiţei brăzdind de-a curmezişul dealurilor subcarpatice două văi largi care au adunat şi adăpostit de-a lungul mileniilor vechi triburi paleo şi neolitice, au înlesnit schimburi de produse ale băştinaşilor cu anticii negustori greci şi romani din vremea cărora s-au găsit tezaurele de monede tasiene de la Căprioru şi Titu, dacice de la Adîncea, romane la Pietrari şi Gura Suţii. În vechime, din nisipul Dimboviţei se culegea aur, la Ocniţa se desprindeau bolovani de sare din malurile de la suprafaţă iar merii, prunii şi perii au împodobit văile cu florile lor şi i-au desfătat pe localnici cu aromele lor.

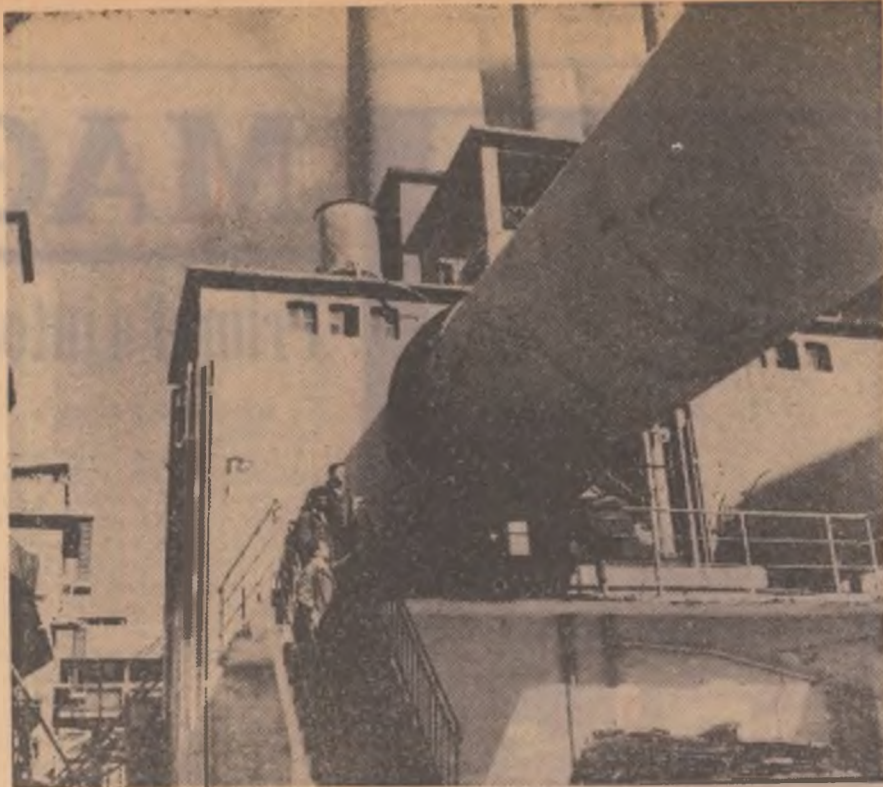
Dar băştinaşii n-au reuşit să folosească din plin bogăţiile locale decât după ce s-au strîns într-o ţară întinsă de la munte pînă la mare, cînd din vechile ocoale şi „tări“ s-au format judeţe. La poalele dealurilor, unde se unesc văile Dimboviţei şi Ialomiţei s-a întemeiat un târg în care îşi schimbau produsele locuitorii de la deal cu cei din cîmpie, iar prin trecătoarea de la Bran şi pe Valea Dimboviţei se scurgeau caravanele negustorilor.

Vechea reşedinţă domnească de la Arges rămasă mărginaşă faţă de hotarele largite ale ţării de la sfîrşitul secolului al XIV-lea şi izolată de intensa circulaţie de pe Valea Dimboviţei a trebuit să fie mutată la Tirgovişte pentru ca voievozii înşişi să asigure şi să controleze această mănoasă cale pe care treceau mărfurile cele mai variate şi se zvoneau ştirile cele mai noi, aduse de peste hotare. Pe acelaşi drum s-au transportat de-a lungul veacurilor turmele boierilor ardeleni în fiecare an, toamna de la munte la Dunăre şi primăvara înapoi, iar printre mărfurile caravanelor se înghesuiau şi cărţile tipărite de Macarie şi Liubavici, de Coresi şi ucenicii săi, de meşterii tipografi ai domnilor Matei Basarab şi Constantin Brîncoveanu, toate aceste legături şi schimburi economice şi culturale, la care s-au adăugat cele politice, contribuind la formarea şi dezvoltarea conştiinţei naţionale româneşti.

Voievozii şi marii boieri s-au întrecut în sirguinţa de a ridica palate şi mănăstiri, case şi biserici, în timp ce meşterşugarii şi negustorii îmbogăţiţi de alişverişurile târgurilor îşi lărgeau şi înfrumuseţeau prăvăliile. Cîteva din vechile clădiri au înfruntat vitregia veacurilor şi dăinuiesc pînă astăzi, formînd admirabile monumente ale măiestriei artistice la care ajunseseră meşterii vremii. Aşa sînt ruinele Curţii domneşti cu zidurile surpate în mai multe rînduri din pizma duşmanilor, cu semeţul turn al Chindiei, cu Biserica domnească de pe pereţii căreia străjuiesc şi în prezent în fresce brîncoveneşti chipurile marilor voievozi organizatori ai luptei pentru păstrarea fiinţei neamului românesc: Neagoe Basarab, Petru Cercel, Mihai Viteazul, Radu Şerban, Matei Basarab şi Constantin Brîncoveanu. Pe dealul Tirgoviştei se înalţă zveltă şi cu o încărcată zestre de amintiri istorice şi culturale Mănăstirea Dealului, ctitoria lui Radu cel Mare, în care se păstrează capul eroului de la Călugăreni. Aici a funcţionat cea dintîi tipografie care a scos de sub teasc prima carte românească în anul 1508 urmată apoi de altele. Încă de la sfîrşitul secolului trecut, cîteva străzi au fost botezate cu numele poezilor Vasile Cîrlova, Ion Heliade Rădulescu şi Grigore Alexandrescu, care şi-au avut originea în acest oraş, casa familiei ilustrului fabulist păstrîndu-se şi astăzi lângă clădirea Consiliului popular municipal.

Cinstind vitejia strămoşilor pe toate fronturile de luptă şi de muncă, partidul a organizat valorificarea vestigiilor sacre ale patriei prin întemeierea a trei noi muzee în Tirgovişte, la care vin pelerini din toate colţurile ţării să admire măreţia monumentelor istorice şi să-şi întărească cugetele şi simţirea din comuniunea cu amintirile trecutului ca legendarul Anteu din atingerea cu pămîntul. Dintre acestea, Muzeul scriitorilor tirgovişteni s-a organizat chiar în casa scriitorului Ion Al. Brătescu-Voineşti aşezată pe malul iazului care i-a inspirat cîteva fragmente din operele sale.

Şi în împrejurimi stărute numiri care au fost realităţi odinioară: Valea Voievozilor, drumul lui Basarab, eleşteul domnesc eleşteul lui Basarab, ciutăria domnească, calea cea bătrînă de piatră a lui Mihai Vodă. În comuna Valea Voievozilor se mai vede crucea înaltă de piatră pe care abia se pot descifra slovele privilegiului dat de Matei Basarab tirgoviştenilor. În marginea satului Burlăneşti se păstrează crucea ridicată

Aspect de la Fabrica de ciment Fieni

DIMBOVIȚA

Tradiții și perspective

Județele noastre

Tirgoviște — Turnul Chindiei

de cei trei frați Buzești, în amintirea teribilei înclăștări cu dușmanii, pe viață și pe moarte, în anul marilor încercări ale virtuților strămoșești — 1595.

Arătîndu-se vrednici de destoinicia strămoșilor, oamenii vremii noastre, ai construcției socialismului, sînt inspirați de trînicia și frumusețea vestigiilor istorice. La Uzina de utilaj petrolier din Tirgoviște transformată din vechiul arsenal al armatei într-un edificiu al muncii pașnice, cu încăperi largi și luminoase, cu mașini și unelte moderne, cu muncitori de înaltă calificare, se construiesc vane, instalații de foraj, automacarale și aspersoare pentru agricultură. Cîteva continente cunosc și utilizează produsele uzinei și nu mai puțin de 13 țări au importat în anul trecut diferite tipuri de instalații, în special cele de foraj, de intervenție, pompe, capete hidraulice, gamblacuri de foraj și macarale. În tot cuprinsul județului, de la Doicești pînă la Potlogi, pe unde se perindau alaiurile brîncovenești și unde se mai păstrează urmele curțiilor „prințului de aur”,

și de la Moreni pînă la Cobia, petroliștii au ridicat schele care scot din străfundurile pămîntului aurul negru, bogăția cea mai de preț a județului în ultimul veac. Astăzi schela de la Potlogi care și-a început activitatea numai de cîteva ani, realizează o producție anuală globală de 224 milioane lei. În vecinătatea pivniței brîncovenești de vinuri de la Doicești, se ridică falnica termocentrală care produce 400 milioane kw/oră anual, alimentată cu lignitul din minele Șotîngei, iar din reziduurile sale se confecționează în întreprinderea de prefabricate din beton celular autoclavizat materiale de zidărie și izolare în valoare anuală de 32,5 milioane lei.

Valea Ialomiței, cu o populație densă, dar slab cercetată în trecut din lipsa unei trecători peste munți, în satele căreia se refugiau o parte dintre membrii guvernului revoluționar din 1848, s-a transformat într-un puternic centru industrial: întreprinderile „Bucegi” și „Traianica” de la Pucioasa, a căror producție a crescut în două decenii de

cîteva ori prin reutilizarea și dezvoltarea vechilor întreprinderi textile; fabrica de ciment și cea de becuri de la Fieni, hidrocentralele de la Dobrești și Moroeni care adaugă producției industriale a țării importante cantități de țesături, materiale de construcții și energie electrică. Fabrica de ciment de la Fieni, a cărei capacitate s-a dezvoltat prin noua linie de fabricație, dă în prezent o producție anuală de aproape un milion tone. Fabrica de becuri „Steaua Electrică” de la Fieni produce anual 43,5 milioane becuri, iar pînă în 1970 va atinge o producție de 70 milioane becuri anual. Hidrocentrala de la Moroeni aduce și ea o producție anuală de 50 milioane kw/oră.

Ca într-o machetă, județul Dimbovița cuprinde 4 forme de relief din care, mai mult de jumătate, este cîmpie. Pe vremea burghezomosierimii, județul Dimbovița era deficitar în producerea de cereale. Cooperativizarea agriculturii a realizat nu numai împlinirea nevoilor locale, dar și prisosuri care se distribuie în afara județului. La Băleni și Corbii Mari, ca și în numeroase alte cooperative agricole din județ, recoltele cresc an de an prin folosirea judicioasă a tractoarelor și masinilor perfecționate, a îngrășămintelor chimice și a tehnicii moderne a irigațiilor. Cele 5 întreprinderi agricole de stat din județ constituie modele de organizare și aplicare a principiilor agrotehnicii.

Continuînd tradițiile crescătorilor de vite din județul Dimbovița, care avea ca emblemă un țap — simbol al bogățiilor animale, în mare parte destinate exportului — toate unitățile agricole de stat și cooperatiste își dezvoltă sectoarele zootehnice sub îndrumarea competentă a Institutului de cercetări zootehnice de la Moroeni. O ramură nouă a agriculturii județului o constituie astăzi creșterea păsărilor pe scară industrială în care producții importante realizează întreprinderile avicole de la Găești și Doicești. Succese deosebite a înregistrat Institutul de cercetări horticole de la Voinești, care, desțelenind mentalități învechite, a recuperat rîpe și pante părăsite, înglobîndu-le într-un întins și fertil, bazin pomicol al Văii Dimbovițel. Cercetătorii și inginerii de aici au realizat peste 700 soiuri noi de pomi, corespunzător condițiilor pedoclimatice locale. Dintre acestea „frumosul de Voinești” a adus stațiunii o medalie de aur.

Intr-un județ atît de variat din punct de vedere geomorfologic, cu una dintre cele mai dense populații din țară, cu multe bogății naturale, se întrevăd perspective mărețe în viitorul deceniu.

La Uzina de utilaj petrolier din Tirgoviște, se prevede mărirea capacității de producție a turnătoriei, ridicarea unei fabrici de armături, precum și o forjă și un atelier de tratament termic. Noi unități industriale se ridică sub ochii noștri la Găești, unde a început construcția uzinei centrale de piese de schimb și unde se va amplasa viitoarea fabrică de frigidere.

Frumusețile naturii din județul Dimbovița își așteaptă o valorificare corespunzătoare creșterii nivelului organizatoric al vieții turistice și cerințelor actuale, în raport cu modernizarea drumurilor și a transporturilor. Peisajul variat al zonei muntelui și dealurilor cu peștera Ialomicioarei și masivul Leaoteni, cu stațiunile balneo-climatice de la Pucioasa și Vulcană-Băi, cu numeroasele monumente istorice răspîndite în cuprinsul întregului județ, la Tirgoviște, Potlogi, Doicești, I. L. Caragiale, Băleni, Ghergani, Costești, cu orașele Moreni, Găești, Pucioasa antrenează noi forme organizatorice corespunzătoare unor impulsuri noi.

Tradiționalele târguri de la Cornățel, Potlogi, Voinești și cel al „Moșilor” de la Tirgoviște vor fi în atenția unităților comerciale și a instituțiilor de cultură și artă, iar vechile popasuri, de la Băleni și Pietroșița, de la Văleni și Mătăsaru vor fi puse în valoare prin unitățile comerciale necesare pentru deservirea consumatorilor în trecut.

Noua formă organizatorică administrativă aduce un avînt înnoitor, demn de năzuințele spre o viață mai bună.

Ing. IOAN CĂLCIOIU
prim vicepreședinte al Comitetului
executiv al Consiliului popular
Județean provizoriu Dimbovița